

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Професійна екологічна діяльність експерта»

Ступінь вищої освіти - **Магістр**
Спеціальність **101 Екологія**
Освітня програма «**Екологічний контроль та аудит**»
Рік навчання 2 , семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 3
Мова викладання українська

Лектор курсу

Строкаль Віта Петрівна,
доцент, кандидат
педагогічних наук

Контактна інформація лектора:

Е-mail: vita.strokal@gmail.com

strokal_v@nubip.edu.ua

Моб.тел: +38(096)632-81-57

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6876-1111>

Сторінка курсу в eLearn:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=550>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Метою курсу «Професійна екологічна діяльність експерта» є формування знань, умінь і навичок щодо виконання професійних науково-дослідних, контрольно-експертних, нормативно-регулятивних (з екологічної ліцензування), еколого-просвітницьких, управлінських завдань з раціонального використання природних ресурсів, запобігання забрудненню навколишнього середовища, упровадження систем екологічного менеджменту, запобігання надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, розробки перспективних і поточних планів і програм з охорони навколишнього середовища та додержання технологічних режимів природоохоронних об'єктів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після вивчення курсу студенти повинні: - *знати*: нормативно-правову основу екологічної безпеки за галузями знань та об'єктами природокористування; основні положення екологічної оцінки агробіоценозів та екологічні проблеми агросфери; теоретичні основи проведення оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО); - *вміти*: використовувати сферу діяльності еколога, як фахівця в аграрній, інституційній, просвітницькій галузях для реалізації національних, місцевих та регіональних програм розвитку з охорони навколишнього середовища; здійснювати екологічний контроль за видами діяльності (у тому числі пов'язаної з пестицидами та агрохімікатами); управляти ІТ-інструментами («Національна система «Відкрите довкілля», «Національна система «Відкрите довкілля», «Інтерактивна карта забруднення річок України») управління природними ресурсами для вирішення екологічних проблем та розробки стратегічних рішень щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій екологічного та техногенного характерів.

Курс дисципліни включає 2 модуля (структура курсу).

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля

та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК05. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК07. Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК09. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК14. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в процесі здійснення професійної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК15. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

ПР04. Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розробки та реалізації соціально-значущих екологічних проектів в умовах суперечливих вимог.

ПР08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.

ПР19. Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.

ПР20. Володіти основами еколого-інженерного проектування та еколого-експертної оцінки впливу на довкілля.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Професійна діяльність еколога: правовий аспект				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі в платформі elearn				
Тема 1. Сфера діяльності еколога-експерта	2/6	<i>Практична робота №1</i>		
		знати функції, структуру основних державних відомств, організацій та установ, уповноважених реалізувати державну політику у сфері екології та охорони довкілля; обґрунтувати дії еколога на посаді екологічного інспектора	оформлення структури державних органів виконавчої влади у сфері екології та охорони довкілля та обґрунтування їх посадових повноважень (таблиці, рисунки)	10

		<i>Практична робота №2</i>		
		будувати екологічний профіль громадянина у вигляді картограми, який є екологічно свідомим та відповідальним, враховуючи основні екологічні проблеми України.	розробка картограми екологічно відповідального громадянина	20
		<i>Самостійна робота №1</i>		
		обґрунтувати види екологічної відповідальності за заподіяну шкоду природним ресурсам.	розв'язок задачі з екологічних спорів	5
Всього по Темі 1.				35
Тема 2. Державне управління в галузі природоохоронного законодавства	2/2	<i>Практична робота №3</i>		
		розрахувати розмір шкоди, заподіяної лісовому, водному господарствам підприємствами, установами, організаціями	розв'язок задачі з розрахунку розмірів шкоди	10
Всього по Темі 2.				10
Тема 3. Модель фахівця еколога як експерта	2/2	<i>Практична робота №4</i>		
		визначити основні права власності на природні ресурси та обов'язки природокористувачів, водокористувачів, користувачів надр, лісокористувачів	розв'язок задачі з екологічного права	10
		<i>Самостійна робота №2</i>		
		застосувати ІТ-інструменти («Національна система «Відкрите довкілля», «Національна система «Відкрите довкілля», «Інтерактивна карта забруднення річок України») управління природними ресурсами для вирішення екологічних проблем відповідного регіону	визначити оцінку якості річок та земель і подати її у вигляді таблиці відповідно до кожного ІТ-інструменту	15
Всього по Темі 3.				25
Модульна робота 1		Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тих тем, які включені до модуля №1	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
РЕЗУЛЬТАТ ЗА МОДУЛЬ 1				100

Модуль 2. Академія діяльності еколога-експерта				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі в платформі elearn				
Тема 4. Екологічний контроль та управління: повноваження та відповідальність еколога	2/2	<i>Практична робота №5</i>		
		описати основні напрями трансформації для реалізації концепції «зеленої» економіки; зробити групування чистих технологій за ступенем розв'язання екологічних проблем	подати у вигляді таблиці	10
		<i>Самостійна робота №3</i>		
		записати основні показники оцінки реалізації державної екологічної політики відповідно до Стратегії державної екологічної політики на період до 2030 року; обґрунтувати зміни, які мають відбутися до 2030 року в Україні; написати, які Глобальні цілі ООН стосуються регіонального розвитку села, яким чином відбувається реалізація цих Цілей в сільській місцевості; обґрунтувати модель сталого розвитку	модель розвитку села представити у вигляді рисунку; показники оцінки реалізації державної екологічної політики – у вигляді таблиці; глобальні Цілі ООН – у вигляді таблиці	15
Всього по Темі 4.			25	
Тема 5. Діяльність підприємств та агрофірм: ризик для навколишнього середовища	2/8	<i>Практична робота №6</i>		
		обґрунтувати доцільність відводу земель для потреб промислового та цивільного будівництва; визначити сутність економічної оцінки природних ресурсів; визначити економічну оцінку чотирьох ділянок землі, на яких вирощують сільськогосподарську продукцію.	подати у вигляді розв'язку задач	10
		<i>Практична робота №7</i>		
		визначити індекс соціо-економіко-екологічного розвитку господарства (агрофірми)	подати у вигляді розв'язку задач	20

		<i>Практична робота №8</i>		
		розрахувати сумарний показник забруднення ґрунтів за рахунок антропогенної діяльності (підприємств), а також визначити категорію забруднення ґрунту	подати у вигляді розв'язку задач	10
		<i>Самостійна робота №4</i>		
		визначити показники використання водних ресурсів на промисловому підприємстві ($K_{об}$, $K_{сп}$, $K_{вик}$, $K_{вод}$, $K_{вик.св}$); розрахувати ефективність та техніко-економічне обґрунтування природоохоронної діяльності підприємств	подати у вигляді розв'язку задач	5
Всього по Темі 5				45
Модульна робота 2		Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тих тем, які включені до модуля №2	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
РЕЗУЛЬТАТ ЗА МОДУЛЬ 2				100
Всього з навчальної роботи	10/20	Розраховується як сума за всі модулі у перерахунку на 70 % від загальної оцінки за курс		70
Екзамен		Екзамен включає 30% від загальної оцінки за курс		30
ВСЬОГО ЗА КУРС				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування (дублювання роботи із іншим студентом) під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Власні умовиводи у висновках до робіт повинні містити конкретну інформацію відповідно до завдань
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Професійна екологічна діяльність експерта : курс лекцій для студентів ОС «Магістр» спеціальності «Екологія» / В. П. Строкаль. – Київ : Видавництво НУБіП України, 2024. 112 с.

2. Строкаль, В. П., Бережняк, Є. М., Наумовська, О. І., Вагалюк, Л. В., Ладика, М. М., Сербенюк, Г. А., ... & Павлюк, С. Д. Вплив російської агресії на стан природних ресурсів України: монографія. За заг. ред. ВП Строкаль. Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2023. 218 с.

3. КЛАРИС Марго та ін. Каталог природоорієнтованих рішень в управлінні водними ресурсами в країнах Східного Партнерства. Програма «Європейський Союз для довкілля» в країнах Східного партнерства. Управління водними ресурсами та екологічні дані (ENI/2021/425-550). 2024. 107 с.

4. Системні дослідження навколишнього середовища: корпоративні екологічні системи, хімічна екологія / Л. Д. Пляцук, Т. В. Козуля, Л. Л. Гурець, В. Ф. Моїсєєв, І. Ю. Аблєєва. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2023. 460 с.

5. Строкаль, В. П., Куровська, А. В. Науково-методичні рекомендації: Інтегральна оцінка екологічного стану природних вод для різних видів водокористування. Київ: Видавничий центр НУБіП України, 2024. 64 с.

6. Нестор Н. В., Полянський А. О., Мазниченко Ю. О. Методи, прийоми і засоби огляду при розслідуванні кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану. *Збірник наукових праць ХНПУ імені ГС Сковороди "Право"*, (40), 2024, С. 311-319. DOI: 10.34142/23121661.2024.40.37

7. Журавель М. Використання спеціальних знань під час розслідування екологічних правопорушень. *Наукові інновації та передові технології*, 10 (12), 2022. DOI: 10.52058/2786-5274-2022-10(12)-160-168

8. Лазебний А. М., Демчук М. В. Проблеми призначення експертизи при скоєнні екологічних злочинів. *Аналітично-порівняльне правознавство*, (6), 2024. С. 830-834. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.06.138>

9. Угода про асоціацію в датах. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=jZzsHyCOYis>

10. Зміст та правова природа Угоди про асоціацію. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=W0OmSLJEbA>

11. Протокол Європейської економічної комісії ООН про стратегічну екологічну оцінку. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=dLMN6eg9prA&t=69s>

12. Закон України «Про оцінку впливу на довкілля». URL: https://www.youtube.com/watch?v=_58hWeZVKS0&t=49s

13. Європейська модель оцінки впливу на довкілля та стратегічної екологічної оцінки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=xKIwjTwxFQ8&t=13s>

14. Протокол ЄЕК ООН про стратегічну екологічну оцінку. URL: https://www.youtube.com/watch?v=ABCfz_unxRE

15. Методологія стратегічної екологічної оцінки. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=XKLpfsFcHc0>